

Oglaši, preporuči, red
takajući i ratnju se na temelju
članog člana ili po dogovoru.
Novci za predbrojku, oglaši id
ali u se naputnicom ili polož
mocu post. štedionice u Beču
na administraciju lista u Pulu.

Kod narudžbe valja tučno oz
načiti ime, prezime i nazivlju
poštu predbrojnika.

Tko list na vremenu ne primi
seka, to je javni odpravnik u
otvorenem pismu, za koji se
ne plaća poština, ako je izvana
napiše "Rokanacija".

Cekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

Sjećajte se

Družic SV. Cirila i Metoda
za Istru

Hrvatski izborni sastanci u Puli.

Kako već javisemo u predzadnjem broju, sakupilo se u utorak prosloga tjedna preko trideset uglednih rodoljuba iz puljskine, da se dogovore o skupnoj akciji za dojdće izbore. Viečalo se složno i povjerljivo jedno dvije ure, i učinili važni zaključci. Na sastanku je stigao glas, da je pol. društvo "Edinost" u Trstu proglašilo kandidatom za petu kuriju Istru dra. Matku Laginju, odvjetniku u Puli, te je bio sa zadovoljstvom pozdravljen, a prisutan g. dr. Laginja izjavio je, nato da prima kandidaturu.

Predsjednik hrvatskoga izbornoga odbora u Puli dr. Ivan Zuccon, pozvao je u petak večer javni sastanak u hrvatsku pučku školu u Puli, pred gradje Sijana. Sastanak je bio vrlo dobro posjećen. Školska dvorana bila je prenatpana ljudi. Biti će ih bilo svakako preko tri stotine, sibjenici jedno do drugog na nogama, za klupama i na klupama. Prisustvovo je i nekoliko socijalnih demokrata, koji su također opetovanu uzimali riječ, da tumače svoja načela. I od naše strane se oglasilo više govornika, ali najvećom ponujom i odobravanjem bio je slušan sam kandidat pete kurije g. dr. Laginja.

Sve prisutne su dirljule i uzravale njegove riječi, kojimi je crtao talijansku intoleranciju, koja nedozvoljuje Hrvatima, da bi hrvatskim slovom na čednom grobnom spomeniku počastiši uspomenu svojih mrtvih. Spominjao je slučaj u Materadi i 2 slučaja u Puli, onaj pok. Breganta i drugi pok. Kocijan, s takovim riječima, da su čovjeka sriši prolazili.

U dalnjem toku razpravljanja pala je riječ i na javnu obuku, te nedostatak škola u Istri. Tu se je čulo, lepih i na najlepši je bilu izbrajanje občinskih dugova, intaviranih na občinske školske zgrade. Ti dugovi iznajduju na stotine i stotine tisuća i samo placanje interesa na tolike strašne, dugove mora da budu za občinare nepodnosivi teret. A ti dugovi ne kažu, da će se umanjiti, već će još rasti. Tom prigodom čulo se dosta karakterističnih povika i opazaka, koji nebiti bili baš ugodni i "ocima domovine", da se je kog od njih "amo desio".

Na sastanku, osobito sa strane socijalista se je izticalo, da se talijani

NASASILOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rastu male stvari, a ne logom, sve poljubije." Narodna poštovica.

Izlaže svakog utečnika i petka

o poledne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, ne podpisani netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplatiti se poštarišom stoji: 12 K. u obz. 6 K. za sejake 3 na godinu ili 6 K. 6 odn. 3 na godinu.

Ivan carevine više poštara.

Pojedini broj stoji 10 h. kol. u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gulinu br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svezete svaki dan od 11-12 sati prije podne.

Kandidati.

Sve tri stranke koje će u Istru doći na izborno poprište, proglašile su svoje kandidati za petu kuriju.

Talijanska stranka kandidira dr. Srećko Benatti, odvjetnika u Kopru, i predsjednika talijanskoga političkog društva.

Naš narod zna što može očekivali od kolovodje onih, koji mu o glavi rade, kad bi nesreća htjela da bude izabran. Ne treba tumačiti zlokobni rad talijanskoga političkoga društva i njegovog predsjednika na uštrbu našemu narodu, al vredno je spomenuti, da je dr. Srećko Benatti i član zemaljskoga školskoga vjeća, poslan od jutro, da se protivi osušnji i širenju našega školskstva, što on i radi tako da nema neprijatelja hrvatske obuke ljećeg od njega.

Taj čovjek je glava one piransko-koparske kliske, koja je, nadvladav kliku južno-istarsko-bodusku, razvila zastaru biesnog irentizma, te ne čeka drugo nego čas, da podigne pod blaženu zemlju.

Za fiducijare takova kandidata nesnije nijedan naš birač odati svoga glasa, ako neće da narodno proletstvo pane nanj kao na izdajici svoga roda i ježika.

Tako isto nijedan naš čovjek nesnije glasovati za predloženike nove socijalno-demokratske stranke, koja će kandidirati novinara Elbina Kristana. Ovaj po rodu Slovenec, iznevjerio se majčinom mljeku, zanikao je svoju domovinu i posao je među internacionaliste, koji kažu: propala domovina, propao jezik! Pridružio se ljudima koji hute vjeru naših otaca, a propovedaju uništenje vlastništva. Za takove ljudi nesnijemo glasovati, jer bi zanikali dosadašnja načela naše stranke, stavili na kočku mnogogodišnje težkom mukom pridobijene slčeće, a ima i ozbiljne bozazni, da bi socijalistički fiducijari, kad bi došlo do tjesnoga, dali svoj glas talijanskom predloženiku.

S naše hrvatsko-slovenske strane bit će dr. Matka Laginju. O njemu ne treba mnogo govorenja. To je veteran, osudio u narodnoj borbi, iskusni i vješt vodja, koji nas je predvodio mnogim borbama i zaamenitim pobjadama. Njegove su zasluge velike i nepotrebne na svakom polju našeg javnog djelovanja. Spomenimo sumo školsku družbu, koja je posula bielim školama cijelu Istru, i pružila prosjeće potrebnom narodu sredstvo naobrazbe, koje mu bezdušni dušmani otinju.

Eto već prilično guste mreže vjerskih i privrednih zadruga, kojim je počeo oslobođati siromašni puk i hrvatske i talijanske narodnosti iz ekonomnog robstva. Spomenimo se ezonera, koji je bio poglavito njegovim trudom ukinut, i s naroda dignuta težka mora, brisamo do 3 milijuna kruna dugovanja. Da nije ništa drugo učinio nego to, bio bi si stečao zaslugu za tri čovjeka, a ko bi nabrojio cieli njegov rad za pravo hrvatskoga jezika na sudu i uredima za občine, za družtvu, za pojednike; ko bi znao za savjete i pomoći koje je on već odnijeo mnogim podišlio? Ko bi ocruo

ska stranka boji sunca, te předaje sastanke samo sa ulaznicom i tako radi u timci. Docim se hrvatskoj stranci ne može da poreće srćanstvo, jer vrata svojih sastanaka otvara svakomu, da svaki slobodno iznesu na javnost svoja načela i mislije, u kojem jeziku ga je volja.

Na tom sastanku bila su dovoljno protresana raznica mišljenja, a naravno, kao uvjek, osyjedoceni ljudi, ostadoće svaki pri svojem. Ali je ipak ljepe, da je došlo vrijeme, da se u Puli može mirno, trčno i u onaku ugođajtom redu govoriti o javnim poslovima i neprisiljeno izmjenjivati razna mišljenja. Toga prije nije bilo, već je pod samovoljom talijanske kliske, koja je imala rulju za sobom, vladajući terorizam i nesigurnost života. Dobro je da se konstatira napredak, postignut proti volji gospode, koja vedi i oblaći, a trudom pučkih stranaka.

Javni sastanak, držan u nedjelju na 10 sati u jutro, u sokolskoj dvorani, bio je vrlo dobro posjećen. Radunamo da će biti bilo sakupljeno do 600 ljudi. Množtvo pripadnika socijalno-demokratske stranke doslo je na sastanak, i budući organizirani uspijelo im je poslje pozdravnoga govora Dra. Zuccona, da izaberu svoga predsjednika u osobi g. Pirea, ravnika u arsenalu. Govorili su s naše strane Dr. Zuccon, Dr. Laginja i S. Gjivić, a od socijalista slagar Dorbić i ravnik Martin. Osobito je stravstveno govorio Dorbić, te je njegov govor više putao prešao granice ozbilnosti. Sa stranke socijalista upadalo se je opetovan i u tu pogrešku, da bi ne samo izvrnuli kadšto riječi protivnika, nego dajući stavlju mu u usta i takove, koje nisu bile izrečene, pak na temelju toga vodili polemiku.

Ne dokućujemo koliko je to u interesu socijalne stranke, ako ova

hoće da se ozbiljnom pokaže i mislimo da će se u buduće toga čuvati.

Po mišljenju socijalista naravno naša stranka nije učinila ništa dobra za narod, naši zastupnici to su sve čestiti kapitaliste, neprijatelji naroda. Hrvatski govornici su se ograničili to, da ta neizpravna mišljenja izprave, da pokažu na dvadeset godišnjem rad stranki za prava naroda, i mnoge lijepe uspjehe na tom polju izvoješene.

Mi se već od davnina borimo za one pravice i za dobro puka, što socijaliste misle da su oni tek obrelli, i to odavna na javni način, na taborima, na kojima je dolazio po dešetak hiljada naroda. A sto nas od njih dijeti, to je ljubav za naš matični jezik, za naš zapušten narod. Da se našem jeziku dadu ona prava, i u školsku i u javnom životu, koja je u veliku skoru. To socijalci neće, oni

preziraju tu borbu, koja ipak, rekli oni što hoće, zaključuje mnoga najsvjetla narodna prava, i duboko zastica u materijalni i moralni napredak ljudstva. — Zato je i naša borba sira i velikodušnija, jer stranka nema u programu dobrbiti samo jednoga narodnog razreda, već napredak i blagostanje čitavoga potlačenoga hrvatsko-slovenskoga naroda u Istri, među kojima nema bogataša, da bi dirali zasuznjeno radništvo, već je naprotiv on sam, čitav narod od davnina stojao zasuznjjen talijanskoj gospodiji, i da se je počeo u nju novije doba oslobođati, zasluga je naših ljudi. Socijalisti su dakle pogriješili adresu, ako se proti nama bore kao kapitalistima. Nek se okrenu proti drugoj strani, proti talijanima, pa ako nam pomognu srušiti njihovu, toli kobilju za cilju pokrajinu, premoć, onda će biti u istinu zasluzni za puderstvo i radništvo. Izpravljalo se je i mnoga pogriješna shvaćanja o radu zastupnika na carevinskom vjeću, te u laž utjerao protivničke govornike, koji su podmicali našim zastupnicima svako zlo što se je u parlamentu dogodilo. A koliko je dobrbiti puka koristilo djelovanje naših zastupnika, imenito Dr. Laginja, bilo je sponujeo da se ima njima samo u zaslugu upisati, ako je bio brišan ezoner, pod kojim je seljak toliko skapao. Da nisu naši zastupnici ništa drugo dosegli nego to, svaki pravedan, pa i socijalisti, imao bi im dužnost priznati da su ipak uradili nešto.

Glavni uspjeh kojega smo postigli na ovom sastanku jest taj, da su na naš upit, socijalisti jasno i glasno izjavili, da njihovi fiducijari, koliko ih bude izabrano, neće nikada ni u nijednom slučaju dati svoj glas za talijanskoga kandidata Dra. Benattiju. Tu izjavu primamo na znanje, a budućnost će nam odkriti jesu li muži besjede:

Dr. Zuccon, predsjednik hrvatsko-izbornoga odbora, dobio je u nedjelju sledeće brzojave:

"Izpričajte moje nesudjelovanje sastanku, molite, zaklinjajte prisutne neka složno rade za našeg skupnog kandidata pete kurije veleučenoga i velezaslužnoga Doktora Matka Laginja; Živilj! Živilj! Živilj!"

Dr. Kurelić, načelnik grada Pazina.

* * *

Obćina Kastav odobrava na skupštini društva "Edinost" u Trstu proglašenu kandidaturu zasluznoga domorodača doktora Matu Laginju za petu kuriju i zanji će glasovati.

Jelusić načelnik.

* * *

Pozdravljam skupštinare, ovdje svi odobravamo kandidaturu dr. Laganje i preporučamo vam.

Dr. Stanger načelnik Voloskoga-Opatije.

njegovo djelovanje u saboru i carevinskom vijeću? O tomu bi se moglo napisati čitave knjizurine. Takoga zastupnika postenjaka i radišu, pačkog čovjeka, zaustavi za dobro naroda, nema na daleko nijedna stranka. Mi se dičimo s njime i glasujmo za njega. Glasujmo svi, pa je pobjeda naša!

DOPISI.

Unio početkom oktobra 1900. Riedki se za nas čuje, a i tada same jadičkovke, jer vesela ne imamo što javiti, tako i ovaj put. Pred kratko vrieme došao je k nama jedne nedjelje občinski načelnik. Riedki je to gost kod nas, a i kada dodje k nama, nikakve nam koristi od njegova dolazka, nego dapače štetu, jer mu se moraju platiti putni troškovi. Ovaj put je došao, da pobira globe za poljske prekršaje, te je skoro cijelo selo bilo oglobljeno, a s onimi, koji nisu odmah htjeli izplatići, nastavljaju se globljenja uz gubitak još tolikih nadnica. Globe su se pobireale, ali nikomu se nije izdala namirnica, od kuda bi mogla nastati pogibija da bi u hootice kogod mogao biti pozvan da i po drugi put plati. Da se naša občina mnogo za nas brine, to mi veoma dobro znamo, jer su občinski načelni već tako veliki, da ih ne možemo više niši podnašati, pa da će valjda globimi načinili naše kožje i zapuštene puteve. Dotične globe su po našem skromnom mnenju nepravedne. Od starine je bio kod nas običaj, da bi se bez razlike po struštu pašto, te kad se je to htjelo već zabraniti, moralo se je barem prije narod opomenuti, jer običaj je drugi zakon, a ne odmah globiti. S druge pak strane bi najpametnije učinio načelnik, da svoje pohode barem u nedjelju k nama ne čini. Mi puštam svakomu na volju njegovo vjersko osvjeđenje, ali ne dopuštam nikomu, da nas u našem sablažnjuje. Načelnik je bio ovdje u nedjelji dan, te u vrieme velike misle, mjesto da ide u crkvu, ake već ne iz osvjeđenja, a to barem, radi dobra izgleda, ne samo da nije sam isao na misu, već je i mnoge seljane zapriječio, kojim je u vrieme mise opravljao privatne poslove na sablazan cijelog sela. Školske prostorije uza sve prituže bile su u najžalostnijem stanju, nu i tomu je sada poželeno jednostavnim načinom, ostasmo naime bez škole. Bivši učitelj, komu su naše podrepnice ajneugodnijim činili boravak među nami, je premješten a drugoga dobili nismo, te naša djeca planđuju, a mi svejedno plaćamo školske namete Bogu je plakati, kad se pomisli na ovaj nared. Kroz cieli svoj život se prebija po svetu, škola mu je potrebna kao svadbeni kruh, a oni, koji bi morali, ti mu je ne daju. Prosili smo hrvatsku školu već pred dvije godine na pokrajinsko školsko vijeće i na ministarstvo bogoslužja i nastave, molbu smo pospjesivali, ali odgovora do sada još dobili nismo. Naši odapanici su prosili čisto talijansku školu, koju molba bijaše podkrepljena krivotvorenim podpisom, o čemu se je upozorio c. kr. kotarsko školsko vijeće, ali ovo nije pronašlo shodnim proti nikomu postupati, da se valjda ne zamjeri lošinskim nesposencem. Kad nas je prošle godine polođio c. kr. namjesnik, naredio je voditelju c. kr. kot. poglavavarstva, da mora skrbiti, da nam se proglaši vrieme, kad bude občinski proračun izložen. Na uza svu tu naredbu, vrieme izloženoga proračuna nam proglašeno bilo nije; viditi ćemo, hoće li biti ove godine. Naši prodanci su se strašno uzbjestrili, jer kažu, da će ih već ancjan na sudu osloboediti, samo kad uz njega pristaju. Prigodom pira Andrije Nikolića bile su izložene hrvatske trobojnici po prorozili. „Svatja“ su se veselila, a podanci, kad ih nitko nije video, jer oni su silni junaci u potaji poput talijanskih razbojnika, ukrali su jednu trobojnicu. Stvar se je prijavila oružničtvu, vidjet ćemo, kako će se svršiti i ova. Ima ih

ovdje, koji svoje svinje nazivaju Hrvatima, a ancjan svoga psa Spinicem, na koči postavljaju hrvatske trobojnici, i akoprem je to poznalo u Lošinju, malo ih za to brija, te će jos reći, da Hrvati izazivaju Pitom jedan ova-mjestni Hrvat koji je već više godina na kolarskom poglavavarstvu, sudbeno zapriježeni zidarski vještak, da mu se podjeli dozvola za izvršavati zidarski obrt. Odgovorilo mu še je, da već jedan izvršava na Unijah zidarski obrt, a to da je doslatno za selo Uniju. Dakako, ovaj drugi puše u rog lošinskog talijanaca, te akoprem se je vježbao kod spomenutoga Hrvata, komu se dozvola ne daje, njemu se je ipak dozvola dala, te smo upravo znatičniji, tko mu je dao sve doebuo, da je vješt zidarskomu zanatu i pod kojim zidarskim majstorom ga je izučio. A i gospoda pravosudja misle, da smo mi čisti čozoti. Sudac razumije poneštio lošinsko narjeće, docim pristav ne zna niti riječ hrvatske, akoprem jedan i drugi imaju posa većim djelom s hrvatskim strankama, koje niti ne razumiju talijanski, te se mornju služiti tumači, kojini i sami dostatno ne poznaju niti jednoga niti drugoga jezika. Nu još ljepeš nam se je dogodila u sudbenoj pisarnici, gdje nam se je reklo, da je zabranjeno ovjeroviti spise hrvatskim jezikom, jer da je ministarstvo izdalo naredbu, po kojoj je dopušteno ovjerovljivati spise samo u njemačkom ili talijanskom jeziku. Molimo Vas gosp. Urednici, da nam javite ravnjanja radi, kad je ta naredba izasla*. Pobudila je senzaciju i neka prijava proti uglednoj ovdješnjoj ličnosti radi, krvotvorenja podpisa na sudbenim dostavnicama. Ta osoba je jedan od glavnih talijanskih podrepnika. Sad je stvar na sudu, vidjet ćemo, što će biti, a po selu se očito govoriti, da se krvicu neće nauditi. Ovo mnenje naših seljana se je takodje prijavilo prigodom jedne tužbe c. kr. sudbenoj komori u Rovinju, nu ona je uza sve to dala i nadalje istomu sudsu voditi dotičnu iztragu, akoprem isti sudac ne zna niti riječ hrvatski, a svjedoci niti riječ talijanski i tako smo mi kod c. kr. kot. suda u Lošinju izravnio upravo na milost i nemilost tumača, koji nas, kako smo već rekli, takodje dobro ne razumiju. Završit ćemo ove naše jadičkovke ovajput sa pozivom voditelju c. kr. kot. poglavavarstva: Poglavit Gospodine! Vi ste već među nama više od godinu dana, a na Unijah još niste bio, akoprem Vam je ova selo upravo pred očima, jer onajput, kad ste pratiti k nama c. kr. namjesnika, ne možete reći, da ste nas Vi pochodio; stoga dođite k nama, kao što Vam je i dužnost. Ništa za to, da su slabe komunikacije, nastojite izposlovati bolje za drugiput. Razvidite naše žalosino stanje osobno, osvjeđočite se na vlastile oči, je li ovo selo ili nije čisto hrvatsko, te tada obavijestite o tome više oblasti i javite njim, jer od Vasega izvještaja najviše odvizi, da nam se dade hrvatska škola, koja nam pristupa po naravnom i državnom zakonu, a mi ćemo tada blagosloviti vašu neprijatelja.

Beli na otoku Cresu. 17. oktobra 1900. Prošle nedjelje dne 14. oktobra doživo Beli — ubavi gradić, sagradjen od najstarijih vremena na glavici vrh mora a u vrletnom divljem al romantičnom i najkrasnijem predjelu kršnoga otoka Cresa — doživo je izvanrednu svećanstvu, kakeve ljudi u tom mjestu ne pamte... Taj dan naime prikazao je svemogućemu Bogu svetu mladu misu nas domorodac, krv od krv naše, kost od kosti naših, pop Ivan Vinodolac, u nas poznat pridjevkom Martinić.

Slavlje i veselje bilo je, kakovoga Beli nije video radi raznih razloga. Najprije

* Neima takve naredbe, nego je napravio izdavački paredbi svim oblastima, i sudbenim da obavljaju sve u jeziku stranke, te svaki prekršaj javite ravno ministarstvu.

Op. Ured.

zato, što u nas nije bilo mlade misa od idealne i on je sa svim islamom promicati Božju slavu; on je živo ljubiti svoj narod, a u isto doba poslušati svoga presvetlog biskupa, te svojim čestitom ponosnjem njega stalno veseliti; tako će jedino dočekati, da je bila sve samo kleveta i crna zloba, što su proti njemu govorili neprijatelji puka hrvatskoga.

Stoga gledista moža je sama prvidnost božja tako odredila, da on nas ostavi — ali nikad nezaboravi, pa da pojdi u porečku biskupiju, gdje će si moći steti stalno većih zasluga. U to ime poživo ga Bog do skrajnijih granica hrvatskoga života!

Izkreni prijatelji

Razne vesti.

Mjestne:

Talijanski Izborni odbor radi u mraku, a načelnik Rizzi šalje po stražnju i občinskim poslužnicima liste na stanovne mlačke i na silu sabranih odbornika, kojima ih poziva na sjednice. Drugi će od talijanske stranke nismo ni očekivali, da nema uredovnoga osoblja, placena i hrvatskim novcem, nebi se znala ni maknut.

U nedjelju po podne, poslijevrhatskoga izbornoga odbora, četa socijalista demonstrirala je pred uredničtvom lista „Il Popolo Istriano“ jer je proti njima ne pristojno pisao, kako je to njegov običaj.

Jučer na večer ista gospoda su demonstrirali i pred našom tiskarom kričeći: „Abbasso la Naša Sloga“ itd. Dobar tek!

Talijanske izmisljotine. Mjestni „il giornalino“ koji se iz početka prikazivalo kao ne strančarski list, a sada se na jednoč određiva kno organ iréntede, donosi čudnu vijest našem sastanku od petka. Veli, da su Hrvati i socijalisti proglasili kandidaturu dr. Laginje, poslijego ih je neki Gjivić osigurao, da će hrvatski birani birači glasovati za Krstana.

Gjivić o tom nije ni pisao, a ta glupka vijest nebi ni zaslula da ju izaknemo, kad nebi sačinjavala dokaz, kako bedasto i lažno znaju izvješčavati o nama naši protivnici od „avite kulture“, premda bilo na javnom sastanku stolini ljudi, koji bi ih mogli u lažu tjerati.

Pokrajinske:

Antan Jelusić-Širkov umro je na glom smrти prošlog utorka u jutro u Kastvu, u najljepšoj muževnoj dobi. Iza vriednog Ljudevitu Jelusiću, bio je kroz dugih 18 godina uz malo pretrgnutje, županom grada Kastva, crkvenim starješinom te u vrieme občinskim savjetnikom i zastupnikom. Sa svog postenjaštvu i čistog karaktera, bio je poznata ličnost u kastavčini. Kao župan grada Kastva obnašao tu čest sa neobičnom skrupuloznošću do zadnjeg dana svoga života. Ako i nije utjecao u javni život, to ga je svaki narodni napredak veselio, a gdje li je bilo trebalo priskocići svome bližnjemu pomoći, ili za stvar narodnog problika, tu je počeknjik svagdje bio prvi.

Pokojniku udjelio Bog krunu nebesku a njegovima našu najukrenje sačeće!

IZ PAZINISTINE NAM PIŠA: U Pazinu nalazi se dučan, kojemu je gospodar počekom iz našega polja, imenju je na početku, u sredini i na svršetku hrvatsko i nemče se podnipošto potajljaniti.

Jednog liepoga dana dođe u dučan neki kmet. Dokle gospodar služio druge mušterije, kmet ogledavaše robu po dučanu, a trgovčeva kći zabavljala se u jednom katu vežicom.

To ojevilo je od kakovih 13-14 godina nešto joj se naš kmet malo približio, zavapi: „Anche questo Ščavo me vien disturbar.“

Kmet, dosta pametan i dobro podkovani u narodnoj stvari, kako ih hvala u vinograd gospodnji, a u Biskupiju, gdje su, možda najteži odnosaji; ali mi znamo, se težko uvrijeđen i uzruijan, pođe ih oštreljiv brusiti u brk njezinom otcu, tako čim njegovo srce kuca; znamo njegove da je ovaj imao sto cuti.

Trgovac pokušao kćerku kojekako izdričavati, ali se je vidio, da mu je bilo težko kiselo morati ih toliko progrulati ali ih je ipak gutao i gutao.

Kmet se zaustavio u dučanu izbrati robu, dok nije izgovorio sve što mu je našao ležalo a onda otiče bez da nista kupi, po čemu se vidi, da je pametan.

Donosimo ovo za primjer i poduku našim ljudima, koji obogaćuju takove negate.

Ljudi božji, hote kupovati potrebité zasluga ide g. Ivana Lovrića, koji neumorno radi oko sakupljanja novih članova i poboljšanja društva; budi mu zato najtoplja hvala.

Nugredno spominjemo, da se za izbore neumorno radi, te da su izložene listine puno pogrešaka, pa će biti sile reklamacija.

Hvala Vam g. uređnici za ustupljene redke, pa će mo Vam se sgodimice opet javiti. Bog i Hrvati!

Proširenje trčanske Luke. Iz Beča pišu, da su ministarstva trgovine i finansija podpisala ugovor između središnje vlade i trčanske občine o proširenju stare Luke i o gradnji nove Luke kod sv. Andreja, te da će biti do mala razpisano dočično natječaj.

Pišu nam iz Dekana kod Koprila gosp. Ivan Kuret, nadučitelj u Dekaniji, sakupio je među rádnicima K. 3, za Dječko priopomočno društvo u Pazinu. Darovale Josip Luša 1 K, Ivan Mahnić 40 h, A. Fortuna 10 h, Josip Mahnić 40 h, Z. Furlanić 20 h, Ant. Piciga 20 h, Andrej Luša 30 h, Iv. Grizović 10 h, I. K. 30 h. Živilji darovatelji!

Iz Dekanske škole ustupilo je u pažinsku gimnaziju 6 učenika, koji vrlo dobro napreduju.

Pišu nam iz Malog Lošinja: (Putčko društvo "Zora"). Biti će godina dana, što osnovasmo velikim trudom ovo društvo, no dosada nismo imali zgodne da o njemu stogod u javnosti dадемо.

Radostno javljamo, da društvo krasno napreduje, tako da broj do 100 članova, samih obrtnika i mornara.

U nedjelju dne 15 ov. mj. priredila je "Zora" malu veselicu sa večerom, na koju dodješte svi članovi sa gospodjama te liepom kitom gospodjica, nadalje nekoliko činovnika te velenj gosp. narodni zastupnik Šime Kvirić Kozulić.

Okolo 7 sati bila je prostrana dvorana "Zore" prepuna obćinstva — do 130 osoba. Zubavu je uveličao i tamburaški odjek "Zore" pod ravnjanjem gosp. Milorada Martinolića.

Prvi je gosp. Ivan Lovrić nazdravio Njeg. Veličanstvu cesaru i kralju Franju Josipu I, liepom i jezgrovitom riječju istakavši vjernost koju su istarski Hrvati prama svome vladaru uvick iskazivali. Gromovni "živio" zaori iz stotinu grla, a tamburaški sbor skladno zaigra "Carevku", koja bi stojec saslušana.

Gosp. Milorad Martinolić pozdravio predsjedniku "Zore" gosp. Josipu Viduliću, istaknuvši zasluge njegove oko osnutka i napredka društva, našto se g. predsjednik diepo zahvali, obećajući, da će i nadalje vršiti tu tesku zadaću onako kako mu sile dopuštaju.

Nadalje nazdravi g. Lovrić prisutnoga narodnoga zastupnika g. Šime Kvirića Kozulića, koji je također nastojao i doprinjeti k osnutku ovoga društva.

Gosp. narodni zastupnik zahvalivši se nazdravi hrvatskog domovinu vrlo krasnim govorom, našto tamburaški sbor zaigra "Liepu našu domovinu", koju je občinstvo stojeći saslušalo te burno odobravalo!

Palo je i drugih krasnih nazdravica koje radi premaologa prostora nememo ovije napomenuti.

Za vrieme večere koncertirao je tamburaški sbor "Zore" vrlo diepo i skladno po izbor komade od Broza, Farkaša i Vlašinskog pod vjestim ravnjanjem gosp. Milorada Martinolića, koji je sve svoje sile dragovoljno ulazio, da sbor što bolje uvježba. Budi mu, najsrdačnija hvala!

Iza večere, diodio se stariji, na razgovor a mladiji bacise se u narodni plesa. Zubava je potrajala do kasno u noći uz pjevanje narodnih pjesama i žuk, tamboj, tamburica.

U obće prva ta veselica ispaljena je boje nego se nadasmio, te, dokazasno, da još u lošinskem puku teče hrvatska krv, koju bi nasi dušmani htjeli silom zauzavili.

Da "Zora" tako napreduje, glavna zasluga ide g. Ivana Lovrića, koji neuromno radi oko sakupljanja novih članova i poboljšanja društva; budi mu zato najtoplja hvala.

Nugredno spominjemo, da se za izbore neumorno radi, te da su izložene listine puno pogrešaka, pa će biti sile reklamacija.

Hvala Vam g. uređnici za ustupljene redke, pa će mo Vam se sgodimice opet javiti. Bog i Hrvati!

Iz Malog Lošinja salju ova zanimljiva crticu, da se vidi, je li ovo mjesto, koju bi sada htjeli istarski i lošinski nešpašenici, proglašiti čisto talijanskim, od starine hrvatsko ili nije. Dusobrižnik unjiski pop Petar Zahija, kad god, dodje u naš grad, misi glagoljski. Jednoga jutra uzme misal za posluživali mu kod mise starac Lošinjanin od preko 70 godina. Pop zatčudjeno pogleda starca, ali ga pusti na miru, da nosi misal i otiđe k žrtveniku, da misi. Nu još više je popa začudilo, kad mu je starac počeo kod mise odpivati glagoljski, i to tako liepo, da smo samoga popa čuli reći, da se ne spominje, da mu je tko tako razgovjetno i čisto misu glagoljski odgovarao. Posje misu upita pop starca, od kada on znade tako liepo odgovarati glagoljski misu. Na što starac odgovori: E gospodine! u našoj crkvi je u mojoj mladosti najviše glagoljski misilo, te me je upravo razveselilo, da sam mogao još jednom prije smrti glagoljeki posluživati kod više. Ovako talijanskim učenjaku!?

S a l a t i d o z n a j a .

Iz porečke stize nam vies, da talijanske občine nedavno pripisivali izborne listine, a da nedavno to ni kotarsko glavstvo. Nije došlo da su izborne sekcije odječene po talijanskem čelu, već im je potreba i nezakonitosti i samovoje, s kojom misle pridobiti! Brzojavna pritužba je poslana na ministarstvo, od kuda se nadamo, pomoći.

Razpis tajničke službe. U Kambaru je raspisana do 6. novembra služba tajnika-blagajnika sa godišnjom placom 1400 kruna. Prednost imade onaj, koji je orguljaš (zašto bi primio 264 kruna godišnjih) te poznade i hrvatski.

Sramota od suda u Rovinju. Naši citatelji su imali već puta prilike, da se zgrađuju nad izgradnjom hrvatskoga jezika na sudovima i drugim oblastima, a danas imeto donasamo novi primer, neznamo, da li zlobe ili smještosti. Od izbunala u Rovinju izdan je ovih dana slijedeći zaključak:

Obaveštenje se posljedno da je određeno za sposobno strakovo postupanje, za pozivlje svjedoka Pascua udove Dovolich i za zatražanje kod e. kr. kot. suda u Puli. Špisa. III. 1890/1882 i razpravna spisa kojeli se liče odluka 29/11/89. br. 15312.

Zazvaje se tužitelja da donesi tužbove priloge A i B u izvorniku.

C. kr. okružni sud Odio I.
u Rovinju dne 17. oktobra 1900.

Cazafura v. I.

Ako to nije moguće, da se s jezikom naroda, koji činovnike plaća, onda presteje svakog poštovanja.

Pišu nam iz Opatije. (Krstićev sastanak u Ičićih) spomena Kukumi u Lošinju, liepa namisao. Dočuli smo, da Krstić misli držati u Ičićih nješkavu socijalističku sastanak a mi, znamo, da on nije socijalista, već on želi gladne župe napuniti s novcem iz Poreča, za to odlu-

cismo pohititi malko do "Boschetta" e da ga čujemo kakve nazore imade sada, odnosno njegovi gladni žepovi. U gostionici "Boschetta" našlo se, na kakvih dvadesetak a njega nema te nema. Napokon zaplatimo krémara — budući već uređeni sat prošao da li će se taj sastanak držati. Nu budućim odgovorom niječno, uz prezirni pereat Krstiću, zaputimo se u Iku do Marijanice. Išli dan naveče 14 tek mjeđe držan sastanak u Opricu općina Lovran od našeg Janežića i Ivetu, koji su kasnije došli naše društvo. Uz dobru kapljicu razigrala se naša srca tako, da pjesmi i zabavi nebijase ni kraja ni koncea. Sakupljam takoder lijepu svoticu za družbu a brzojavni pozdrav poslasmo g. Spinčiću u Bačkoj. Nehćedosno se peljati u kočijama već udarismo pjeske u Opatiju. Dao Bog, da se jošte onako sastanemo.

Ovim hođemo, da malko potegnemo za usi Kukumu renegata iz Sežane. Reći bi, da taj renegat više puta zalazi do Čarlatinu i Bog zna a mi znamo dobro, da bi hećo ovde pačati se u naš narodni posao, stoga:

1. Kukumo nemaj se pačati u našim narodnim stvarima.

2. Nepačaj se odsle u posle naših hrv. pučkih škola, jer

3. Moguo bi lasno okusiti po plećima naše hrvatske zgance ili bili opucan smrdljivimi jaji.

Sapienti pauca.

Nas se sakupio dostatan broj, koji ćemo gojiti pjesmu i pripravljati zabave. Odlučilo se takodjer u ovoj zimskoj sezoni držati javna predavanja. Za to i jest Opatija nješta veselija nego obično, a kako i nebi, kad se pomisli na zabave svakojake, na prikratčivanje dugih zimskih noći, [ch] tko nebi se veselio... Bog dao hrvatske sloge, liepe ljubavi i božjeg blagoslova.

L.

Iz drugih krajeva:

Potvrđeni zakoni za Goričku. Njeg. Velič. potvrđilo je zakonske osnove, prihvaćene u zadnjem sastanju zemaljskoga sabora u Gorici, kojim se 1. ustavljaju prinos iz zemaljske zaklade u kotarske školske zaklade i 2. kojim se mijenjaju ustanove §§ 2, 5 i 6 zakona od dne 15. oktobra 1896. tičućega se uređenja pravnih odnosa učiteljstva na javnih pučkih škola, te dohodaka učiteljstva u Goričkoj-Gradiski.

Hrvatska mlada misa u Rimu. Zagrebačkom "H. P." pišu iz Splita, da je na blagdan sv. Franje u Rimu na grobu sv. Cirila našeg apostola, u kapelici, koju je podigao našim apostolom papa Lav XIII. odčitao prvi sv. misu na staroslovenskom jeziku g. Franjo Vrčić iz Imotske krajine.

Protjeran talijanski novinar. Urednik talijanskoga lista "L'Alto Adige", što izlazi u Trentu, Borghetti, talijanski podanik, bijaše od austrijskih oblasti iz južnoga Tirola protjeran radi njegova protuaustrijskoga djelovanja. Radi toga izgona uzvрpoljili se novinari Italije te se groze Austriji, koju da će napasti u talijanskom parlamentu, čim se otvor, radički zastupnici.

Koliko nose talijanske žigle konstituci "Legi". U trčanskih listovih čitamo, da je tvrdka B. Fürtb., koja izrađuje i razprodaje žigice na korist zlostvorne "Legi", isto poslači cista dobitka za razpodanje žigice u roku od mjeseca aprila do konca septembra, u iznosu od 1092 kruna.

Nastojedujmo i mi naše narodne protivnike, te kupujemo svi i svuda žigice na korist naše družbe sv. Cirila i Metoda.

Pišu nam iz Grase, da je na tijelo

Društvene:

Poziv. Častim se pozvati sve p. n. g. Članove na glavnu skupštinu, koja će se obdržavati u Omilju dne 15. studenog t. g. u 10 sati u jutro sa slijeditim dnevnim redom:

1. Slučajne opazke na zapisnik glavne skupštine;
2. Pozdrav predsjednikov i njegovo izvješće o radu odbora u prošloj upravnoj godini;
3. Izvješće blagajnikov o obraćunu upravne godine 1899-900;
4. Možebitni ini predlozi;
5. Imenovanje tajnika;
6. Proračun za godinu 1900-901;
7. Žičanje gospodarskog orudja.

Za kotarsku gospodarsku zadrugu u Krku dne 20. listopada 1900.

Dr. Vinko Vitezić, pred.

Književne:

Primili smo sa zahvalnošću I svečak Domove knjižnici: "Car Napoleon" u Ruskoj god. 1812., napisali dr. P. P. Z. i dr. A. R., izdalo učredničtv "Dom" u Zagrebu. Cijena za predplatnike "Dom" 40, a za druge 50 helera. Knjiga je pisana vrlo lakinim i shvatljivim jezikom, te ju rado preporučamo.

Dalmatinska pisma.

List zadarske iredente "Il corriere nazionale" iža kratkoga veka, bi upisan u broj blaženili. Buduće tiskarna, koja ga je izdavala, zaplijenjena, niješna druga neće da ga preporodi. S početka je do naša nešto brzojavnih vesti i pisači pune stupce o Kini, a kasnije se je bio digao proti svomu drugu "Dalmati", koga je nadkritljivo ne izostavljao nimalo za "Mališem" u finim talijanskim izrazima proti Hrvatima, te se sada trudan, odmara.

Bit će mjesec dana, da je grad ostao bez pitke vode. S prva se je mjerila kano sive ulje a sada još i gore, od kad se mora donašati iz vana s ogromnim troškovima, koje će pak plačati prirezima i nameštanima. Nekog dana preko 200, slovom dvije stotine službenica koje su ciele urečekale malo kapi vode, poše su uz mazu deraču lupajuć šakama o mastilim i ščim najprije pod prozore gradonačelnika, pak sredinom grada vičući, da se dade gradu vode a ne električne svjetlosti. "Narodni list" kaže, da bi se imali urediti vodo-vodi!

U oči kraljeva imendana vojnici je glazba obišla grad veselim koračnicama a sutradan isto tako prateći odio vojske i veterane na misu, ali občinska glazba kroz oba dana nije se niti pojavila. Bit će da je još u crnini za "dobrim kraljem"!

Napokon je bio imenovan odvjetnik dr. Krčević predsjednikoth dalmatinskog sabora, čime, rekbi, da je svaki zadowoljan: Hrvati svi bez razlike mišljenja voljeli su njega nego Vučidolskog, koji se je nadao i radio za sebe, a taljanasi za to, jer je čovjek miroljubiv.

Predsjedniku prizivnog suda bi dočijeljen naslov tajnog savjetnika.

O imenovanju zadarskog nadbiskupa mnogo se piše i gorori bez iko znaže šlogod sigurna iza godine dana. Sto ga se sivećom traži. To bi mjesto moralno pravici biti udijeljeno našem čovjeku, dobrom Hrvatu, pa uprav za to ide na dugo. Taljanasi i iredente, kojim vlada zna često ugodiši, htjeli bi jednog, koji je u prvom redu protivnik glagoljice, a vlast, kako se čini, traži — sarenjaka, sto bi zemaljska vlast mogla, da hoće, zapriječiti, posredujući za čovjeka, koji je dorasao toj zadaći i koji je nikao iz naroda, koga sa tog važnog mjesto ima da u crkvi zastupa.

